Praktyczny poradnik mężów zaufania

Poświęć niedzielę dla Polski

Dokument przeznaczony jest do użytku mężów zaufania i innych osób pracujących w komisjach wyborczych, pragnących skuteczniej wykrywać i udaremniać fałszerstwa wyborcze na terenie obwodowych komisji wyborczych.

Spis treści

1. Wprowadzenie 1
2. Postawa męża zaufania 1
3. Niezbędnik męża zaufania 1
4. Metody dokonywania fałszerstw w obwodowych komisjach wyborczych 2
5. Najważniejsze zadania męża zaufania 3
6. Wcześnie rano. Przed otwarciem lokalu wyborczego 3
7. Praca w ciągu dnia wyborczego, od otwarcia lokalu wyborczego do jego zamknięcia 4
8. Po zamknięciu lokalu wyborczego i zaplombowaniu urny wyborczej 5
9. Otwarcie urny i liczenie głosów 6
10. Raport męża zaufania 7
11. Dostarczenie protokołu do Okręgowej Komisji Wyborczej oraz zabezpieczenie pozostałych dokumentów 8
12. Jeszcze raz o tym, co najważniejsze 8

1. Wprowadzenie

Niniejsze opracowanie jest próbą uporządkowania praktycznej wiedzy przydatnej mężom zaufania oraz osobom zaangażowanym w wykrywanie i udaremnianie fałszerstw, jakie mogą mieć miejsce w obwodowych komisjach wyborczych. Dokument powstał jako odpowiedź na zapotrzebowanie patriotów Rzeczpospolitej Polskiej, którzy dążą nie tylko do jak najlepszego wyniku wyborczego swojego obozu w zbliżających się wyborach, lecz przede wszystkim aby wynikowi temu towarzyszyła całkowita pewność co do uczciwości procesu wyborczego. Tylko w takich warunkach możliwe będzie wyzwolenie się z licznych patologii nękających nasz kraj, oraz wzmocnienie państwa wobec zagrożeń i różnego rodzaju machinacji zewnętrznych. Jedynym sposobem na uczciwy wynik wyborów jest wyeliminowanie możliwie największej liczby fałszerstw. Możemy być przy tym pewni jednego – materiał ten będzie wciąż uzupełniany o nowe wątki oraz praktyczne wskazówki, bazujące niestety na rzeczywistych sytuacjach zgłaszanych przez naszych sympatyków.

2. Postawa męża zaufania

Mąż zaufania jest po to, aby jak najmniej ufał, a jak najwięcej wiedział. Jako osoba wyznaczona do monitoringu i cichej kontroli, musisz założyć, że przynajmniej jedna osoba, np. członek komisji, dokona próby fałszowania wyników wyborczych. Podstawową cechą męża zaufania jest właśnie nieufność wobec członków komisji oraz innych osób, znajdujących się w lokalu wyborczym oraz jego otoczeniu. Pamiętaj, że już sama obecność sumiennego męża zaufania spowoduje, że część potencjalnych oszustów wyborczych zrezygnuje w lokalu wyborczym ze swoich planów, obawiając się wykrycia i związanej z tym kary. Warto zatem powoływać jak największą liczbę mężów zaufania już dla samego efektu psychologicznego wywoływanego w obwodowych komisjach wyborczych. Podczas pracy w komisji bądź wyczulony na wszelkie próby odciągania męża zaufania od jego obowiązków. Czasami służą temu nawet tak sympatyczne gesty innych członków komisji, jak propozycja poczęstunku. Na bieżąco notuj wszelkie uwagi o zauważonych nietypowych zdarzeniach w lokalu wyborczym, zawsze podając dokładną godzinę i nazwisko członka komisji uczestniczącego w zdarzeniu. Możesz też opisywać osoby w sposób schematyczny (płeć, wiek, ubiór, wygląd).

3. Niezbędnik męża zaufania

3.1. Dokumenty i przedmioty wymagane przez komisję

- Dokument tożsamości
- Dokument upoważniający do przebywania w lokalu wyborczym wystawiony przez sztab wyborczy
- Identyfikator z imieniem i nazwiskiem, funkcją oraz nazwą reprezentowanego komitetu wyborczego

3.2. Rzeczy użyteczne

- Formularz danych męża zaufania dostarczony przez jego komitet wyborczy
- Długopis i notes
- Kalkulator

- Telefon komórkowy (najlepiej z aparatem fotograficznym, jeśli nie ma – dodatkowo aparat fotograficzny)
- Numer telefonu do swojego sztabu wyborczego
- Numer telefonu do komisariatu policji zajmującego się danym rejonem
- Prowiant, w tym woda i termos z herbatą lub kawą
- Tabletki od bólu głowy oraz inne potrzebne ci leki
- Spokój ducha

4. Metody dokonywania fałszerstw w obwodowych komisjach wyborczych

Jeśli brak nadzoru, do dokonania oszustwa wyborczego wystarczy nieco bezczelności. Zdarza się także, że zostaną **wykorzystane metody bardziej wyrafinowane. Ostatecznie jednak wszystkie metody stosowane na poziomie obwodowej komisji wyborczej prowadzą do podpisania przez wszystkich członków komisji fałszywego protokołu z jej prac.** Schematy poszczególnych oszustw bywają różne, zależnie od panujących warunków, a przede wszystkim – nadzoru pracy komisji przez jej członków, obserwatorów zagranicznych czy mężów zaufania.

4.1. Istota i mechanizm oszustwa wyborczego na terenie obwodowej komisji wyborczej

Oszustwo dokonywane na terenie obwodowej komisji wyborczej polega na świadomym podpisaniu fałszywego protokołu z prac komisji, który nie odzwierciedla rzeczywistych informacji, takich jak:

- liczba posiadanych przez komisję kart do głosowania,
- liczby kart wydanych do głosowania oraz podpisów złożonych przez wyborców w spisie wyborców,
- liczba niewykorzystanych kart do głosowania,
- liczby głosów ważnych i nieważnych,
- liczby głosów oddanych na poszczególne komitety wyborcze.

Manipulując tymi wielkościami, oszuści muszą zachować zgodność arytmetyczną protokołu, tak aby nie został on odrzucony przez komisję wyższego szczebla. Dodatkowo, w celu „zalegalizowania" fałszywego protokołu, oszuści zawsze dążą (na ile to możliwe) do materialnego sfałszowania – ilościowego i jakościowego – elementów, na których operuje komisja wyborcza, takich jak karty do głosowania będące w posiadaniu komisji obwodowej, karty do głosowania znajdujące się w urnie wyborczej, oraz spis wyborców.

4.2. Przykładowe schematy działania oszustów wyborczych

Co konkretnie robią oszuści, aby na terenie danego lokalu wyborczego wyniki zostały sfałszowane w sposób trudny do wykrycia?

Należy podkreślić, że opisane poniżej schematy oszustw praktycznie nie są możliwe do przeprowadzenia przy prawidłowym, rzetelnym i świadomym działaniu członków poszczególnych komisji wyborczych oraz mężów zaufania. Postulat uczciwych wyborów jest możliwy do spełnienia – zależy to od wszystkich osób pracujących na terenie danych lokali wyborczych.

A. Fałszerstwa przy braku jakiejkolwiek kontroli lub przy kontroli niewystarczającej (dotyczy części lokali wyborczych w Polsce, sporadycznie również lokali poza granicami kraju).

Członkowie niektórych komisji, którzy np. od lat, przy okazji wszystkich wyborów, prowadzą prace obwodowych komisji wyborczych w tych samych lokalach wyborczych, mają świadomość braku realnej kontroli ich działań. Osoby te mogą swobodnie manipulować wynikami wyborów.

Co robią oszuści?

1) Ustalają zakres fałszerstwa

Zakres ten zależy od poczucia bezkarności i oceny na jak wiele mogą sobie pozwolić w ramach akceptowanego prawdopodobieństwa. W ten sposób zostaną zachowane pozory uczciwości i nie padną wyraźne oskarżenia.

2) Przygotowują od razu pełny fałszywy protokół z wyborów, (jakby wybory już się odbyły) lub ustalają wszystkie wartości fałszywego protokołu.

3) Przygotowują fałszywe karty wyborcze wypełnione zgodnie z ustalonym wcześniej protokołem – albo wszystkie, czyli pokrywające całą realną wysoką frekwencję, albo tylko karty przeznaczone do dorzucenia dla wybranego kandydata.

4) W dogodnym momencie, po zamknięciu lokalu wyborczego zabierają całą realną zawartość urny lub ustaloną jej część w „bezpieczne" miejsce i zastępują ją kartami wcześniej przygotowanymi.

5) Fałszują spis wyborców, przez dopisanie brakujących podpisów, tak aby liczba podpisów (odpowiadająca liczbie wydanych kart do głosowania) zgadzała się z ze zmienioną liczbą kart w urnie.

6) Podpisują fałszywy, wcześniej przygotowany protokół lub sporządzają fałszywy protokół na podstawie ustalonych wcześniej fałszywych wielkości.

7) Sfałszowaną dokumentację deponują zgodnie z wytycznymi Państwowej Komisji Wyborczej, podobnie jak czynią to prawidłowo działające komisje.

8) Po opuszczeniu lokalu wyborczego pozbywają się kart wykradzionych z urny, niszcząc je lub ukrywając.

Jest to mechanizm, który może mieć różne warianty, ale ważne jest to, że w przypadku kontroli zachowuje on pozory legalności, ponieważ zgadzają się liczby kart do głosowania z liczbami podpisów złożonych przez wyborców. Jeśli nadzór nie jest prowadzony na bieżąco, osoba kontrolująca może posługiwać się tylko poszlakami. Trudne jest udowodnienie sfałszowania 2000 kart, gdy karty są opieczętowane autentyczną pieczęcią komisji. Trudno jest też przesłuchać 3000 osób uprawnionych do głosowania w danym obwodzie po to, by wykryć fałszerstwo części podpisów.

Przy tego typu oszustwach, możliwe jest zawyżanie frekwencji wyborczej w ramach oszacowanego przez fałszerzy prawdopodobieństwa.

B. Wyrafinowane i zakamuflowane metody fałszerstw wyborczych

Uwaga: z tą częścią zapoznani zostaną wyłącznie członkowie komisji wyborczych i mężowie zaufania zgłoszeni przez PiS (także rekrutowani zgodnie z porozumieniem pomiędzy PiS, Klubami Gazety Polskiej, Ruchem Społecznym im. Lecha Kaczyńskiego oraz Solidarnymi 2010), a więc ok. 50 tys. osób, które będą pracowały we ok. 25 tysiącach komisji wyborczych w całej Polsce. Nie podajemy jej do publicznej wiadomości, ponieważ nie chcemy, aby zawarte tu informacje posłużyły do nauki fałszowania wyborów. Jednocześnie jesteśmy zdeterminowani, aby wobec wszystkich fałszerzy wyborczych zaczęto w wyciągać pełne konsekwencje przewidziane polskim prawem. Pamiętajmy, że mamy do czynienia z jednym z cięższych przestępstw, jakie można popełnić w demokratycznym kraju, i że większość państw karze je bardzo surowo.

Jeszcze raz podkreślamy, że zdecydowana większość przedstawionych scenariuszy może zostać wykryta i udaremniona przy prawidłowej, cierpliwej pracy uczciwych członków komisji oraz mężów zaufania.

5. Najważniejsze zadania męża zaufania

Pamiętaj, że jako mąż zaufania powinieneś dobrze rozumieć jakie jest Twoje zadanie i na co zwrócić szczególną uwagę podczas pracy.

5.1. Co robić i na co zwracać uwagę.

Jako mąż zaufania, od początku do końca swojej obecności w lokalu wyborczym skoncentruj uwagę na:

- urnie wyborczej,
- książce ze spisem wyborców,
- kartach do głosowania będących w dyspozycji komisji,

Przychodząc do lokalu wyborczego, zwróć uwagę gdzie się one znajdują i czy komisja postępuje z nimi we właściwy sposób.

Ponadto zwracaj uwagę na zachowaniu wyborców (czy ktoś im nie "pomaga" w głosowaniu) oraz na liczenie głosów przez komisję.

5.2. Co może się wydarzyć.

Zwróć szczególną uwagę, czy nie mają miejsca następujące zdarzenia:

- urna wyborcza:
  - dorzucenie głosów do urny,
  - próba wyniesienia urny lub umieszczenia jej w miejscu, w którym nie jest widoczna,
  - wymiana całej urny,
  - wymiana całej zawartości urny,
- spis wyborców:
  - składanie fałszywych podpisów w spisie wyborców (za osoby, które nie wzięły udziału w wyborach),
  - nieprawidłowe policzenie osób, które złożyły podpis (zawyżanie ilości),
- karty do głosowania będące w dyspozycji komisji:
  - kradzież pewnej liczby kart przez członka lub członków komisji,
- zachowania wyborców i ich ewentualnych pomocników:
  - zwróć uwagę, czy w wyborach nie biorą udziału osoby przekupione – zwykle kontaktuje się z nimi jeden z organizatorów oszustwa,
- liczenie głosów przez komisję:
  - podmiana kart z głosami,
  - unieważnianie kart z głosami przez dopisywanie drugiego krzyżyka,
  - kradzież wypełnionych kart,
  - nieprawidłowe segregowanie kart z głosami na poszczególne komitety wyborcze; polega ono na błędnym odkładaniu karty z głosem dla danego kandydata (karta trafia do puli innego kandydata mimo tego co zakreślono na karcie).

Uwaga: jeśli upewnisz się, że zaszło jedno z wymienionych zdarzeń, natychmiast i stanowczo zażądaj wpisu zdarzenia do protokołu, spróbuj fizycznie udaremnić nielegalną czynność (możesz np. złapać za rękę czy uniemożliwić wyniesienie urny z lokalu) i zawiadom organy ścigania.

6. Wcześnie rano. Przed otwarciem lokalu wyborczego

Jako mąż zaufania powinieneś być w lokalu obwodowej komisji wyborczej od samego początku jej prac. Przewodniczący obwodowej komisji wyborczej ma obowiązek ogłoszenia godziny porannego spotkania i rozpoczęcia pracy przez członków komisji. Informacja ta powinna zostać wywieszona w widocznym miejscu, w budynku mieszczącym lokal wyborczy. Gdyby po **punktualnym** przybyciu męża zaufania okazało się, że urna jest już zamknięta, niezwłocznie zażądaj od przewodniczącego komisji ponownego otwarcia urny w celu jej ponownego komisyjnego sprawdzenia i zamknięcia. Koniecznie zadbaj, aby całe zdarzenie zostało opisane w protokole.

6.1. Karty do głosowania i inne dokumenty będące w dyspozycji komisji

Pamiętaj, że czyste karty do głosowania, formularze protokołu głosowania, pieczęć danej komisji oraz spis wyborców wraz z listą osób, którym udzielono pełnomocnictwa do głosowania w imieniu wyborców ujętych w spisie **znajdują się w dyspozycji upoważnionych członków komisji przynajmniej od dnia poprzedniego**. Fakt ten daje nieuczciwym członkom komisji teoretyczną i praktyczną możliwość nieograniczonego kopiowania kart do głosowania, a nawet skopiowania samej pieczęci. Dlatego powinieneś roboczo założyć, że ktoś kto ma zamiar fałszować wybory już dysponuje potrzebną mu liczbą kart

do głosowania (wypełnionych lub nie, zależnie zaplanowanej od metody fałszerstwa). Dlatego powinieneś bezwzględnie prowadzić ciągły nadzór urny do głosowania, a po jej otwarciu – kart do głosowania podczas liczenia głosów.

6.2. Czynności komisji, które powinieneś nadzorować:

Jako mąż zaufania powinieneś zwracać uwagę na następujące czynności komisji:

a) sprawdzenie liczby wszystkich otrzymanych poprzedniego dnia kart do głosowania – oddzielnie dla Sejmu i Senatu.

Jest to bardzo ważny punkt. Musisz mieć stuprocentową pewność, że podana liczba kart będących w dyspozycji komisji jest identyczna z rzeczywistą liczbą kart znajdujących się w lokalu. Zażądaj przeliczenia kart oraz należytego ich zabezpieczenia przed wykradnięciem lub dodaniem.

b) ostemplowanie kart do głosowania w miejscu na to przeznaczonym (powinno to nastąpić przed otwarciem lokalu wyborczego tj. godz. 6:00 lub tuż po godz. 6:00),
c) zabezpieczenie pieczęci i opieczętowanych kart do głosowania,
d) przygotowanie spisu wyborców oraz kart do głosowania na stoliku. Zwróć uwagę czy w spisie wyborców nie ma już czyichś „podpisów",
e) zamknięcie urny wyborczej. (patrz dalej).

6.3. Urna wyborcza – na co należy zwrócić uwagę:

Zwróć uwagę na następujące rzeczy:

• Czy urna jest pusta?

Przyjrzyj się, czy urna przed zamknięciem jest pusta, a także czy nie ma ukrytych, (np. podklejonych) kart do głosowania bądź podwójnych ścianek.

• Czy urna jest szczelna?

Pamiętaj, że urna powinna być wykonana w taki sposób, aby karty do głosowania mogły być do niej wrzucane wyłącznie przez przeznaczony do tego otwór w górnej ściance. Ponadto karty do głosowania nie mogą być z niej wyjmowane bez zrywania pieczęci.

• Zamknięcie i opieczętowanie urny

Sprawdź czy właściwie zamknięto i opieczętowano urnę oraz czy następnie umieszczono ją w widocznym miejscu, tak aby nie dało się nic do niej wrzucić przed otwarciem lokalu o 6 rano.

Uwaga: Urna musi być zawsze widoczna dla wszystkich obecnych członków komisji i mężów zaufania. Powinna być też przez nich ciągle nadzorowana – od chwili zamknięcia i opieczętowania pustej urny przed rozpoczęciem głosowania (!) do momentu otwarcia lokalu wyborczego, przez cały dzień wyborczy, aż po zamknięcie lokalu wyborczego, komisyjne sprawdzenie stanu pieczęci, otwarcie urny i wyjęcie kart do głosowania w celu ich policzenia.

7. Praca w ciągu dnia wyborczego, od otwarcia lokalu wyborczego do jego zamknięcia

Dzień wyborczy rozpoczyna się od otwarcia lokalu wyborczego o godzinie 6 rano. Komisja powinna być obecna w składzie co najmniej trzyosobowym, przy czym zawsze powinien być obecny przewodniczący komisji bądź jego zastępca. Członkowie komisji sprawdzają na podstawie dokumentu tożsamości, czy dany wyborca znajduje się w spisie wyborców, po czym wydają mu kartę do głosowania. Każda karta musi być ostemplowana pieczęcią komisji. Wyborca potwierdza odbiór karty do głosowania podpisem.

Podczas dnia wyborczego powinieneś zwrócić uwagę na:

• Ciągłe nadzorowanie urny

Przez cały dzień wyborczy musisz kontrolować, czy ktokolwiek nie dorzuca do urny jakichkolwiek dokumentów poza pojedynczymi kartami do głosowania.

• Próby kupowania głosów

Zwróć uwagę, czy wyborcom nikt nie „pomaga" w głosowaniu oraz czy nie próbuje kontrolować tych osób w lokalu wyborczym lub jego otoczeniu. Tego rodzaju zachowania musisz natychmiast zgłosić, np. do swojego sztabu wyborczego.

• Głosowanie osób na podstawie zaświadczeń

Zwróć uwagę, czy osoby mieszkające poza terytorium danej komisji głosują na podstawie zaświadczenia. Ważne, by każda z takich osób zostawiła zaświadczenie w komisji.

• Liczenie osób, które wrzucają kartę do urny i składają podpis w księdze

Dobrym, choć dość wymagającym sporego wysiłku sposobem kontroli jest liczenie osób, które pobrały karty do głosowania oraz osób, które wrzuciły tę kartę do urny.

• Nadzorowanie spisu wyborców i podszywanie się pod nieobecnych – **Bardzo ważne!!**

Zwróć uwagę, szczególnie pod koniec dnia wyborczego, czy żaden z członków komisji nie dokonuje w spisie wyborców nieuzasadnionych wpisów, np. nie podpisuje się za osoby, które nie brały udziału w wyborach. Takie głosowanie w czyimś imieniu jest niedozwolone. Przyjrzyj się, gdzie umieszczono listy wyborców po zamknięciu lokalu wyborczego. Pamiętaj, że osoby zamierzające sfałszować wybory będą chciały złożyć podpisy za wyborców, którzy nie wzięli udziału w głosowaniu.

• Nadzorowanie kart do głosowania, którymi dysponuje komisja

Zwróć uwagę, czy żaden z członków komisji nie wykrada czystych kart do głosowania, oraz czy karty będące w posiadaniu komisji są odpowiednio zabezpieczone przed kradzieżą.

W trakcie głosowania pilnujemy, by nie było stemplowanych zbyt wiele kart (ponad 100). Karty powinny być

stemplowane na bieżąco, w miarę ich wydawania głosującym.

• Zamknięcie lokalu wyborczego i zapieczętowanie urny

Ważnym momentem jest chwila zamknięcia lokalu wyborczego, a następnie otwarcia urny wyborczej. Po zamknięciu lokalu wyborczego i opuszczeniu go przez ostatniego wyborcę komisja natychmiast pieczętuje wlot urny, zaklejając go paskiem papieru z pieczątką komisji oraz podpisami członków komisji. Uważaj, aby w towarzyszącym tej czynności zamieszaniu nikt nie wrzucił do urny kart do głosowania. Po zaklejeniu urna musi być ciągle widoczna!! Pod żadnym pozorem nie gódź się jej przenoszenie do innych pomieszczeń lub miejsc, w których byłaby niewidoczna dla mężów zaufania i wszystkich członków komisji!

Przewodniczący komisji zamyka zestawienia głosujących (tzw. spisy ulicami) wielką literą Z z dodaną poziomą kreską. W tak oznaczonym miejscu nic już nie można dopisywać.

8. Po zamknięciu lokalu wyborczego i zaplombowaniu urny wyborczej

Liczbę wydanych kart do głosowania ustala się przez policzenie podpisów złożonych w spisie wyborców. Liczenie odbywa się przy zapieczętowanej urnie, znajdującej się w widocznym dla wszystkich miejscu. Urna musi być nadzorowana, podobnie jak spis wyborców, który powinien być także zabezpieczony!

Komisja rozpoczyna pracę od ustalenia i zapisania w protokole następujących danych:

- liczby wyborców uprawnionych do głosowania (umieszczonych w spisie wyborców) w chwili zakończenia głosowania
- liczby kart do głosowania, jakimi dysponowała komisja (oddzielnie dla Sejmu i Senatu)

Liczby te są znane członkom komisji już rano, przed otwarciem lokalu wyborczego.

- liczby wydanych kart do głosowania – liczenie podpisów (oddzielnie dla Sejmu i Senatu)

Ta liczba jest ustalana na podstawie podpisów w spisie wyborców. Ważne, aby była ona ściśle skontrolowana. Najlepiej, aby liczeniem zajmowali się niezależnie dwaj członkowie komisji, np. z przeciwnych komitetów wyborczych. W czasie liczenia podpisów daj do zrozumienia, że uczestniczysz w liczeniu i kontrolujesz to, co się dzieje. Notuj poszczególne wyniki otrzymane przez różnych liczących. W wypadku rozbieżności zwróć uwagę przewodniczącemu, że należy dokonać ponownego przeliczenia podpisów. Staraj się bardziej zwracać uwagę na przypadki **zawyżania uzyskanej liczby niż jej zaniżania**, choć oczywiście wyniki powinny się ściśle zgadzać. Pamiętaj, że przynajmniej dwóch niezależnie liczących członków komisji powinno otrzymać ten sam rezultat.

- liczby wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia – **liczenie wpisów, podpisów i zaświadczeń**

Pamiętaj, aby dokładnie ustalić liczbę kart pobranych przez osoby dopisane do spisu wyborców na podstawie zaświadczenia. To bardzo ważne, aby liczba zaświadczeń otrzymanych przez komisję była zgodna z liczbą dopisanych osób. Jako mąż zaufania domagaj się podania tej liczby i zanotuj ją w celu dalszej analizy przez sztab wyborczy.

Na końcu przewodniczący komisji zamyka rejestr podpisem. U dołu każdej strony na marginesie należy umieścić liczbę podpisów. Na okładce powinny zostać dokładnie opisane wszelkie błędy, z podaniem strony i rubryki (np. jeśli podpis został złożony w niewłaściwym miejscu). Raport błędów musi się znaleźć w ewidencji.

- liczby wyborców głosujących przez pełnomocnika – **liczenie pełnomocnictw i podpisów**

Uwaga: W czasie przeliczania kart do głosowania spis wyborców powinien być cały czas nadzorowany. Również on może zostać wykorzystany do sfałszowania wyników w danej komisji przez dodanie podpisów osób, które w rzeczywistości nie wzięły udziału w wyborach.

- liczby niewykorzystanych kart do głosowania

Bardzo ważne jest skrupulatne sprawdzenie rzeczywistej liczby niewykorzystanych kart do głosowania. **Po przeliczeniu niewykorzystane karty muszą zostać zapakowane i opieczętowane w sposób uniemożliwiający wyjęcie czy dodanie ich do innych kart.** Karty powinny być oklejone paskiem, ich liczba zapisana, a pakiet kart – odłożony na widoczne miejsce, ale poza zasięgiem członków komisji. To niezwykle istotny punkt. Jeśli liczba wszystkich kart znajdujących się w posiadaniu komisji została rano zawyżona lub zaniżona, teraz powinno to zostać wykryte.

Uwaga: Łączna liczba kart niewykorzystanych oraz kart wydanych głosującym powinna być równa liczbie kart będących w dyspozycji komisji. Jeżeli liczby te są różne, dopilnuj, czy zostało przeprowadzone ponowne liczenie podpisów wyborców w spisie. Podpisy te muszą odpowiadać liczbie kart wydanych, a razem z kartami niewydanymi – liczbie kart będących w dyspozycji komisji. Jakiekolwiek istotne różnice na tym etapie obliczeń oznaczają, że jedną z poniższych wartości przyjęto nieprawdziwą lub sfałszowaną:

- liczba kart do głosowania będąca w posiadaniu komisji
- liczba wydanych kart do głosowania, obliczana na podstawie podpisów w spisie wyborców
- liczba kart niewykorzystanych, będących w dyspozycji komisji po zakończeniu głosowania

Uwaga: Wszelkie mechanizmy oszustw wyborczych mają na celu zachowanie zgodności arytmetycznej powyższych wartości. Brak takiej zgodności wywoła istotne usterki protokołu danej komisji obwodowej, na podstawie których może zostać wszczęte dochodzenie.

9. Otwarcie urny i liczenie głosów

Podczas otwierania urny zwróć uwagę, czy nie widać niczego niepokojącego. Czy niektórzy członkowie komisji nie wykazują nerwowych zachowań? Czy ich ubiór może skrywać plik z 50–100 kartami do głosowania? Czy nie sięgają nerwowo do kieszeni i torebek (panie)? Czy mają odłożone długopisy, którymi mogliby „psuć" głosy dostawiając drugi krzyżyk itp.?

Upewnij się, że w pomieszczeniu jest wystarczająco dużo miejsca, by komisja pracowała razem – tak, aby jej członkowie widzieli się nawzajem.

Bardzo ważne: postaraj się oczyścić środek sali i skłonić komisję do zsunięcia stołów w kwadrat, tak aby wszyscy mogli usiąść wokół wspólnego stołu i widzieć się nawzajem.

Dopilnuj, aby wszyscy odłożyli wszelkie przybory do pisania i mieli puste ręce. W miarę możliwości sprawdź, czy ktoś nie ma np. na palcach „krzyżyków" namalowanych tuszem (to jeden ze zgłoszonych nam przypadków).

9.1. Sprawdzenie urny i pieczęci przed jej otwarciem

Komisja sprawdza urnę i pieczęcie a następnie – jeżeli pieczęcie są nienaruszone – otwiera urnę i wyjmuje karty do głosowania. Czynności te powinny być wykonywane bez pośpiechu i zamieszania, w sposób przejrzysty dla wszystkich uczestników. Wyjętych kart, ani żadnej ich części nie wolno odkładać na bok czy ukrywać przed wzrokiem pozostałych osób znajdujących się w lokalu wyborczym. Zwróć uwagę czy w urnie nie ma plików kart, wyglądających na wrzucone razem. Sprawdź też czy żadna karta nie została w urnie. Należy komisyjnie stwierdzić, że urna jest pusta, po czym ponownie ją zaplombować. Cała komisja składa podpisy na plombie.

9.2. Ustalenie liczby kart do głosowania wrzuconych do urny

Komisja zlicza wszystkie karty do głosowania znajdujące się w urnie, opisując i licząc ewentualne karty przedarte itp. Przeglądając karty wyjęte z urny, komisja rozdziela je na głosy oddane w wyborach do Sejmu i Senatu, a następnie podaje uzyskane liczby. Jako mąż zaufania odnotuj te wartości.

Podczas wyjmowania i liczenia kart zwróć uwagę, czy karty do głosowania mają autentyczną pieczęć i prawidłowy wygląd, zgodny ze wzorem PKW.

Uwaga: Jeśli liczba kart w urnie będzie choćby o jeden większa niż wcześniej ustalona liczba kart wydanych (podpisów w spisie wyborców), konieczne jest ponowne liczenie kart i wyjaśnienie sytuacji. Potwierdzony nadmiar oznacza, że nielegalnie wrzucono kartę i fakt ten musi zostać odnotowany w protokole. Ponadto konieczne jest podanie przypuszczalnej przyczyny tego zdarzenia. Konieczne jest przejrzenie wszystkich kart w celu sprawdzenia ich autentyczności (pieczęć, jakość wydruku itp.). Sytuacja staje się tym poważniejsza, im większy stwierdzono nadmiar kart w urnie. Bezwzględnie należy zweryfikować autentyczność kart, a podejrzane egzemplarze muszą zostać zabezpieczone jako dowody w przyszłym dochodzeniu.

Jeżeli w urnie stwierdzono zbyt małą liczbę kart do głosowania, najprawdopodobniej nie wszyscy wyborcy, którzy pobrali karty, wrzucili je do urny.

9.3. Ustalenie liczby głosów ważnych i nieważnych

• Ustalenie liczby głosów nieważnych

Karty nieważne są wydzielane w taki sposób, by każdy mógł potwierdzić nieważność danego głosu. Po policzeniu kart nieważnych powinny one zostać zapakowane i opieczętowane w taki sposób, aby do paczki nie dało się nic dodać, ani z niej wyjąć. Jako mąż zaufania przyjrzyj się jakości tego zabezpieczenia.

Wspomniana procedura jest wykonywana dwa razy – osobno dla głosów do Sejmu i Senatu.

• Ustalenie liczby głosów ważnych

W następnym etapie prac komisja ustala liczbę ważnych głosów do Sejmu, a następnie – do Senatu. Najczęściej wtedy właśnie odbywa się wspólne liczenie głosów przez członków komisji, następnie sumowanie wyników.

Zwróć uwagę, czy członkowie komisji:

- nie próbują unieważnić tych głosów przez np. postawienie dodatkowego krzyżyka, lub przedarcie karty
- nie próbują wykraść lub podmienić kart do głosowania
- przyjrzyj się, czy członkowie komisji nie mają przy sobie długopisów; jeśli mają, zwróć na to uwagę przewodniczącemu komisji i poproś, by ten zarządził odłożenie długopisów.

Uwaga: Szczególną uwagę zwróć na głosy uznane za nieważne. Możliwe powody uznania głosu za nieważny to:

- głosy oddane są na fałszywej karcie czyli na takiej, która nie została wydana i opieczętowana przez komisję
- na karcie brakuje skreślenia (znaku „x") przy nazwisku jakiegokolwiek kandydata
- zostali skreśleni kandydaci z różnych komitetów wyborczych
- karta została przerwana

Spróbuj zanotować liczby nieważnych głosów każdego rodzaju. Zwróć szczególną uwagę na karty puste oraz źle wypełnione.

9.4. Liczenie głosów oddanych na poszczególne komitety wyborcze

- Na tym etapie są wykonywane następujące czynności:
  - segregowanie głosów
  - liczenie głosów w poszczególnych grupach
  - zapisywanie otrzymanych wartości na arkuszach pomocniczych (procedura wykonywana jest oddzielnie dla kart z głosami do Sejmu i Senatu).

Uwaga: W czasie liczenia członkowie komisji powinni unikać niepotrzebnego pośpiechu oraz wykonywać wszystkie czynności bardzo dokładnie i spokojnie. Zwracaj uwagę na wszelkie przejawy zaaferowania i zamieszania. Na bieżąco notuj wyniki otrzymywane podczas

liczenia tak, aby później można było skontrolować prawidłowość przygotowywanego protokołu.

• Segregowanie głosów – grupowanie w „kupki"
Liczenie głosów odbywa się przez rozkładanie kart do głosowania na „kupki" poszczególnych komitetów wyborczych. Każda karta do głosowania powinna zostać pokazana członkom komisji i położona głosem **do góry(!)** na odpowiednią kupkę. **Tu należy bardzo uważać, aby karty z głosami na kandydata danego komitetu wyborczego nie trafiły – przypadkowo lub umyślnie – niewłaściwe miejsce. Dokładnie się przyjrzyj, czy przewodniczący lub inna osoba kładzie pokazywaną kartę na odpowiednią kupkę!**

• Liczenie głosów
Liczenie głosów w poszczególnych grupach może być prowadzone na bieżąco podczas segregowania, przez stawianie np. kresek na wcześniej przygotowanej liście komitetów, a następnie ich policzenie. Dodatkowo jednak, zawsze żądaj policzenia i przejrzenia kart do głosowania w każdej grupie. Zachęcaj członków komisji wyborczej do przeliczenia oraz przejrzenia kupek konkurencyjnych komitetów. Niech każdy się upewni, że nie ma tam omyłkowo odłożonych kart z głosem na kandydata innego komitetu wyborczego. Upewnij się, że w danej grupie nastąpiło **pełne** przeliczenie kontrolne kart. Członek komisji przekazuje cały stosik następnej osobie, aby ta sprawdziła wynik liczenia. Sprawdzone stosiki należy zaplombować, zapisać rezultat i odłożyć. Otrzymana liczba powinna zostać głośno oznajmiona i zapisana na kartce z nazwiskami poszczególnych kandydatów, która leży przy przewodniczącym komisji. Sprawdź, czy wynik został prawidłowo zanotowany.

• Podsumowanie liczby kart we wszystkich grupach
Po przeliczeniu kart w poszczególnych grupach następuje sumowanie wszystkich wartości. Otrzymana liczba powinna być równa sumie wszystkich kart z ważnymi głosami (oddzielnie do Sejmu i do Senatu). Jeżeli otrzymane wyniki są rozbieżne, upewnij się, że dokonano ponownego liczenia kart.
Uwaga: Drobne niezgodności zwykle są efektem pomyłek podczas liczenia. Większe różnice, np. przekraczające 10 kart, powinny już budzić podejrzenia.

Zbyt mała liczba kart w grupach może oznaczać, że część kart z ważnymi głosami została wykradziona przez osoby pracujące w komisji, co mogło się stać podczas segregowania i liczenia kart.

Zbyt duża wartość oznacza z kolei, że karty mogły zostać dorzucone do kupek. Znaczna rozbieżność w takim wypadku oznacza poważną sytuację, wymagającą natychmiastowego wyjaśnienia i ponownego, skrupulatnego sprawdzenia wszystkich obliczeń.

• Liczenie głosów oddanych na poszczególnych kandydatów
(Opisana wyżej procedura jest – z drobnymi modyfikacjami – przeprowadzana oddzielnie dla kart z głosami do Sejmu i do Senatu.)

Pamiętaj, że **liczba wydanych kart do głosowania = liczba podpisów w rejestrze osób głosujących na podstawie miejsca zameldowania, zaświadczeń oraz pełnomocnictw**.

9.5. Zabezpieczenie dokumentów
Należy pamiętać o zabezpieczeniu wszystkich kart do głosowanie, zarówno tych wyjętych z urny (ważnych i nieważnych), jak i kart niewykorzystanych. Zabezpieczenie powinno uniemożliwiać dodawanie lub odejmowanie kart oraz zmianę ich treści. Karty z głosami ważnymi powinny być podzielone na pakiety, tak aby w razie wątpliwości można było szybko przeliczyć karty w danym pakiecie.

9.6. Protokół z prac komisji

• Zapisywanie policzonych ilości do protokołu
Po zakończeniu liczenia przygotowywany jest protokół z czynności obwodowej komisji wyborczej. Dane są wpisywane do protokołu na podstawie arkuszy pomocniczych. Pamiętaj, aby sprawdzić czy zapisy protokołu odpowiadają wynikom przeprowadzonego liczenia głosów. Wyniki cząstkowe, zapisywane podczas liczenia teraz przydadzą ci się do porównania z danymi w protokole.

• Podpisanie i obwieszczenie protokołu obwodowej komisji wyborczej
Przewodniczący komisji jest zobowiązany do ogłoszenia wyników wyborów natychmiast po podpisaniu protokołu przez wszystkich członków komisji. Wyniki powinny zostać umieszczone na zewnątrz lokalu wyborczego.

10. Raport męża zaufania

10.1. Dane raportu męża zaufania
Formularz pomocniczy jest dostępny dla męża zaufania u koordynatorów jego ugrupowania. Pozwalają na to opublikowane przez PKW wytyczne dla obwodowych komisji wyborczych.

Mąż zaufania uzupełnia w miarę możności formularz pomocniczy, zawierający wszystkie istotne dane z obwodowej komisji wyborczej.

Formularz pomocniczy zawiera dane z protokołu obwodowej komisji wyborczej wg uchwały PKW z 11 lipca 2011 oraz dane dodatkowe.

10.2. Raport męża zaufania o wynikach wyborów w jego obwodzie
Po ostatecznym podpisaniu protokołu i uporządkowaniu wszystkich danych, przekaż odpowiedniemu sztabowi informacje o wynikach wyborów. Użyj telefonu, sms-a, maila lub innego uzgodnionego sposobu komunikacji. Przekazane informacje trafią do elektronicznego systemu nadzoru, który jest niezależny od Państwowej Komisji Wyborczej. Umożliwi on wyeliminowanie ewentualnych oszustw i wątpliwości powstałych na skutek sumowania wyników przez Okręgową Komisję Wyborczą.

Pilnujmy procedury do końca – **sporządzamy własną kopię protokołu i udajemy się z przewodniczącym do komputera, gdzie śledzimy przekazywanie pro-**

tokołu do PKW! Sprawdzamy, czy zgadzają się informacje w protokole wywieszanym na drzwiach lokalu wyborczego. Wszelkie nieprawidłowości zgłaszamy do protokołu! Jeśli przewodniczący komisji nie chce uwzględnić uwag, natychmiast, z lokalu wyborczego dzwonimy do PKW i na policję. Wyniki jak najszybciej przesyłamy do koordynatora.

11. Dostarczenie protokołu do Okręgowej Komisji Wyborczej oraz zabezpieczenie pozostałych dokumentów

11. 1. Dostarczenie protokołu do komisji wyższego szczebla.

Przewodniczący obwodowej komisji wyborczej dostarcza protokół z jej prac w zamkniętej kopercie. W tym czasie reszta komisji czeka w lokalu wyborczym na potwierdzenie, że protokół został przyjęty przez obwodową komisję wyborczą. Jako mąż zaufania możesz towarzyszyć przewodniczącemu komisji. Jest to szczególnie wskazane wtedy, gdy przewodniczący zabiera ze sobą również pozostałą dokumentację (wymienioną poniżej). W przypadkach, gdy dokumentacja zostaje w komisji, a przewodniczący zabiera tylko protokół dla Okręgowej Komisji Wyborczej, powinieneś zostać w lokalu wyborczym i nadzorować zabezpieczanie oraz przekazanie dokumentów w depozyt.

11.2. Zabezpieczenie pozostałych dokumentów i przekazanie w depozyt.

- Podczas oczekiwania na potwierdzenie przyjęcia protokołu przez Okręgową Komisję Wyborczą, członkowie komisji zabezpieczają pozostałe dokumenty takie jak:
- pakiety posegregowanych kart wyborczych (osobno ważnych i nieważnych)
- arkusze pomocnicze i niewykorzystane formularze protokołu, również te błędnie wypełnione
- spis wyborców
- niewykorzystane karty do głosowania
- pieczęć komisji
- wszystkie uchwały i protokoły spotkań komisji

Jeśli nie ma wątpliwych sytuacji, zabezpieczanie i zapakowanie dokumentów może zostać wykonane niezwłocznie po podpisaniu protokołu.

- przekazanie pozostałych dokumentów w depozyt

Po otrzymaniu informacji o przyjęciu protokołu przez Okręgową Komisję Wyborczą, całość dokumentacji jest przekazywana w depozyt wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta. Sposób przekazania tych dokumentów jest wcześniej uzgadniany z wymienionymi podmiotami. Dokumenty te stanowią depozyt i są przechowywane w archiwum urzędu. Mogą być udostępniane tylko na żądanie Państwowej Komisji Wyborczej, Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych i prokuratury.

Uwaga: Wymienione dokumenty mają zostać zapakowane w jedną paczkę i zabezpieczone przed możliwością ingerencji. Szczególnie ważne jest zabezpieczenie spisu wyborców tak, aby nikt nie mógł umieścić w nim fałszywych podpisów w celu dopasowania liczby podpisów do liczby podanej w protokole (przy założeniu, że ostatnia wartość została niezgodnie z prawdą zawyżona). Dobrym rozwiązaniem jest umieszczenie podpisów wszystkich członków komisji na zabezpieczonym pakiecie dokumentów. Ma to znaczenie w przypadku jakiegokolwiek dochodzenia czy kontroli. Zwróć uwagę na prawidłowe, szczelne zabezpieczenie wszystkich dokumentów przekazywanych w depozyt.

Po przekazaniu dokumentów odpowiednim jednostkom, przewodniczący oficjalnie kończy pracę komisji.

12. Jeszcze raz o tym, co najważniejsze

Podsumowując najistotniejsze kwestie należy stwierdzić, że członkowie komisji oraz mężowie zaufania powinni skoncentrować uwagę na fizycznej kontroli dokładnym policzeniu:

- kart do głosowania będących w dyspozycji komisji (rano)
- podpisów w spisie wyborców po zamknięciu lokalu wyborczego (liczba kart wydanych)
- kart wyjętych z urny (ważnych i nieważnych)
- kart z głosami na poszczególne ugrupowania

Dodatkowo należy ciągle nadzorować:

- urnę wyborczą (dorzucanie lub wyjmowanie głosów)
- spis wyborców (fałszowanie podpisów)
- czyste karty do głosowania będące w posiadaniu komisji
- lokal wyborczy i jego otoczenie (kupowanie głosów)

Jeszcze raz o postawie męża zaufania.

Zachowaj czujność przy dobrym zrozumieniu czynności wykonywanych przez osoby pracujące w komisji wyborczej. To twoja najważniejsza broń, choć już sama twoja obecność zniechęci potencjalnych oszustów wyborczych do fałszerstw. Pamiętaj jednak, że zdarzają się osoby zdeterminowane i opanowane, które dzięki wieloletniej praktyce i pomysłowości stać na rzeczy, które normalnemu, uczciwemu człowiekowi wydają się nieprawdopodobne. Najlepszą odpowiedzią na zagrożenie tego rodzaju jest spokojny profesjonalizm i wytrwałość. Część z nas na pewno odkryje w sobie talent do wykrywania i udaremniania fałszerstw wyborczych.

Materiał przygotowany przez:

solidarni 2010